

Forfatter: Trier, Ernst Johannes

Titel: BREV TIL: Abel, Marie FRA: Trier, Ernst Johannes (1837-01-23/1893-12-29)

Citation: Trier, Ernst Johannes: "BREV TIL: Abel, Marie FRA: Trier, Ernst Johannes (1837-01-23/1893-12-29)", i *En Brevveksling ved Povl Hansen*, BOGHANDELS FORLAG, s. 66. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002222419-X00-shoot-L002222419X000052.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: En Brevveksling ved Povl Hansen

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Ernst Trier til Marie.
[Ikke dagtegnet.]

... Bondevennerne er et politisk parti, der har til formål at arbejde på bondestandens voksende politiske indflydelse og fremvækst i materielt velvære. Som parti har de altid holdt trop med hinanden, d. e.: de følger deres førere i alle sager, selv om den enkelte i dette eller hint tilfælde ikke er enig med vedkommende fører.

Dernæst bruger de som ethvert andet parti rask væk de midler, som tilbyder sig, enten de så egentlig billiger dem eller ikke og går altid ud fra den sætning, at »den s. 67ene hånd vasker den anden«. F. ex. når ved lejlighed det reaktionære parti siger: Vi vil hjælpe eder til at opnå eders formål, når I så igen vil hjælpe os til at opnå vort, så siger man ja dertil uden videre, selv om man egentlig er aldeles ligegyldig for eller endog misbilliger, hvad dette parti kræver til gengæld.

Blandt bondevennerne har der imidlertid i tidens løb dannet sig to afskygninger, som man vel må adskille. Den ene er Gert Winthers, der mest har hjemme på enkelte steder i Jylland navnlig i Århus-egnen ... De hævder kun det materielles betydning, men underkender alt åndeligt. Tankegangen blev især kendelig under krigen, da det alle vegne blandt disse folk lød: »Vi bryder os aldeles ikke om fædreland eller modersmål, når vi blot kan redde studene«. Det er vel egentlig om dem, at den jyske talemåde har dannet sig, at det første og store bud er dette: Du skal elske dine penge over alt andet; og det andet er ligesom dette: Du skal elske dine bæster som dig selv. De kan derfor også godt være til vens med hjemmetyskeriet.

Den anden afskygning og den mest betydelige — især på Fyn og Sjælland — er J. A. Hansens. Disse folk har åndeligt præg og åndelige interesser men har deres værste fejl i deres raseri mod alt, hvad der ikke huer dem selv. I deres bestræbelser er der ofte meget sundt og godt, ligesom også fædrelandskærlighed hævdes imellem dem, hvad der også viste sig i krigens tid.

Du vil heraf se, at når bondevennerne taler om »frihed«, så menes i almindelighed kun disse eller hine enkeltmænds magt og myndighed og indflydelse.

Grundtvig-ianerne har aldrig opstillet sig selv som et politisk parti med dette eller hint partiformål. En anden sag er det selvfølgelig, at da der er mange Grundtvig-ianere på rigsdagen, at disse da ofte har været enige om, hvad der lå for. Et ganske bestemt vidnesbyrd herfor kan jeg nævne for dig: I går kom der nemlig en indbydelse til et nyt ugeblad, underskrevet af Grundtvig, Carlsen og Høgsbro, og deri hedder det om det påtænkte ugeblad: »Det skal søge at vinde indgang hos folk af alle stænder og i alle egne af landet ved en alvorlig bestræbelse for at se på det heles og ikke på de enkelte klassers eller steders bedste, for at iagttage en rolig og sandhedskærlig holdning selv lige overfor modstandere og især for at undgå enhver ensidig partifarve og ikkun have udviklingen af det s. 68ægte danske folkeliv for øje«. Der har du Grundtvigianernes program!

Når nu for tiden Grundtvig-ianerne holder på bevarelsen af 5. juni grundlovens valglov, da er det aldeles ikke, fordi de er bleven bondevenner, d. e.: har sluttet sig til dette parti, men fordi de mener, at det netop er den eneste vej til at samle os sammen til et enigt, dansk folk ...